

Hem>Familjefrågor och arv>Skilsmässa och hemskillnad

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [sl](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska. Översättningen till är dock redan färdig.

engelska

Swipe to change

Skilsmässa och hemskillnad

Slovenien

1 Vilka krav måste vara uppfyllda för att makarna ska kunna få en dom på äktenskapsskillnad?

Slovensk lag erkänner a) äktenskapsskillnad i samförstånd och b) äktenskapsskillnad genom väckande av talan (ansökan).

a) När det gäller **äktenskapsskillnad i samförstånd** beviljar domstolen äktenskapsskillnad enligt artikel 64 i lagen om äktenskap och familjerelationer (*Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ZZZDR*), under förutsättning att makarna har enats om eventuella barns vårdnad, uppfostran och underhåll och barnens umgängesrätt med föräldrarna (ett yttrande från de sociala myndigheterna måste inhämtas). Makarna måste också i form av en verkställbar notariehandling lämna in ett avtal om boskillnad, med klargörande av vem av makarna som ska bo kvar i den gemensamma bostaden samt eventuellt underhållsbidrag för makar som inte har utkomstmöjligheter eller är arbetslösa utan egen förskyllan.

b) Om äktenskapet av något skäl har blivit "ohållbart" får endera av makarna begära skilsmässa genom att **ansöka om äktenskapsskillnad**. I detta fall beslutar domstolen också om eventuella gemensamma barns vårdnad, uppfostran och underhåll samt föräldrarnas umgängesrätt. Innan domstolen fattar beslut ska den inhämta ett yttrande från den sociala myndigheten.

När domstolen mottar en ansökan om äktenskapsskillnad, antingen gemensam eller från en av parterna, uppmanar domstolen den berörda sociala myndigheten att hålla ett rådgivningssamtal. Båda makarna är skyldiga att delta personligen, utan närvaro av ombud. Den sociala myndigheten rapporterar om resultatet av rådgivningen till domstolen.

2 På vilka grunder kan man få äktenskapsskillnad?

Lagen om äktenskap och familjerelationer erkänner endast en grund för äktenskapsskillnad, nämligen att det föreligger varaktig söndring. Detta innebär att äktenskapet har brutit samman så djupt och oåterkalleligt att det inte längre kan räddas. Detta bedöms enligt situationen vid tidpunkten för förhandlingarna, och alla omständigheter som har lett till den rådande situationen beaktas. Domstolen konstaterar också att äktenskapet är ohållbart när den make som är svarande part går med på skilsmässan.

Ett äktenskap kan upplösas på begäran från endera maken och äktenskapet behöver inte vara ohållbart för båda parter.

Frågan om vem av parterna som har begått det felsteg som ledde till att äktenskapet blev ohållbart tas inte upp, och domstolen fastställer inte heller detta under förhandlingarna. Äktenskapet kan också upplösas på begäran av den part som är skyldig till att det blev ohållbart.

3 Vilka rättsliga konsekvenser får en äktenskapsskillnad när det gäller

De juridiska följderna av äktenskapsskillnad anges närmare nedan.

3.1 makarnas personliga förhållanden (t.ex. i fråga om efternamn),

Personer som ändrar namn när de gifter sig får inom sex månader från den slutliga skilsmässodomen lämna in en förklaring om att de vill byta tillbaka till det efternamn de hade före äktenskapet. Förklaringen får endast lämnas in av en person som inte har ändrat efternamn ytterligare en gång under äktenskapet (artikel 17 i personnamnslagen (*Zakon o osebnem imenu, ZOI-1*)). Ändringar av efternamn är en administrativ fråga som beslutas av förvaltningsorgan, inte av domstolen.

3.2 fördelningen av makarnas egendom,

För boskillnad gäller det **juridiska antagandet att makarnas andel av de gemensamma tillgångarna är lika stor**. Om någon av makarna anser att de kommer att hamna i ett ofördelaktigt läge om tillgångarna delas upp i lika delar får de dock begära att deras andel ska fastställas i förhållande till deras bidrag till de gemensamma tillgångarna. I detta fall tar domstolen hänsyn till varje makes inkomst men beaktar även andra omständigheter, till exempel om den ena maken har hjälpt den andra, eventuella barns vårdnad och uppfostran, hushållsarbete, underhåll av tillgångarna och eventuellt annat arbete eller deltagande i förvaltningen, underhållet och ökningen av de gemensamma tillgångarna.

3.3 makarnas gemensamma, underåriga barn, VÅRDNAD OCH UPPFOSTRAN AV BARNEN

Vid äktenskapsskillnad i samförstånd måste makarna **enas om vårdnaden och uppfostran av sina eventuella barn**. Domstolen bedömer sedan om avtalet är i barnens intresse. Makarna kan enas om att

båda ska fortsätta att ha ansvar för barnens vårdnad och uppfostran,

eller att en av föräldrarna ska anförtros ansvaret för vårdnaden och uppfostran av makarnas samtliga barn,

eller att ett barn ska anförtros till den ena föräldern och det andra till den andra föräldern.

Om föräldrarna inte kan enas om hur föräldrarättigheterna ska utövas får de hjälp från de sociala myndigheterna med att nå en överenskommelse.

Om föräldrarna *när en överenskommelse om barnens vårdnad och uppfostran* kan de föreslå att domstolen utfärdar ett beslut om detta inom ramen för ett rättsvårdsförfarande (där det formellt inte föreligger någon tvist).

Om föräldrarna *inte kan enas eller om överenskommelsen inte ligger i barnens intresse* ska domstolen inte upplösa äktenskapet på grundval av den överenskommelsen. Parterna ska i stället ansöka om äktenskapsskillnad.

Om föräldrarna inte heller med de sociala myndigheternas hjälp lyckas enas om barnens vårdnad och uppfostran **ska domstolen på begäran från en eller båda föräldrarna besluta att**

ansvaret för samtliga barns vårdnad och uppfostran ska anförtros till en av föräldrarna,

eller att ett barn ska anförtros till den ena föräldern och det andra till den andra föräldern.

I undantagsfall kan domstolen besluta att vårdnaden och uppfostran av alla eller några av barnen ska anförtros en tredje person.

Innan domstolen fattar sitt beslut är den skyldig att inhämta ett yttrande från de sociala myndigheterna. Domstolen beaktar också barnets åsikt om barnet själv uttrycker den, eller åsikten från en person som barnet litar på och har valts av barnet självt, under förutsättning att barnet har förmåga att förstå vikten av beslutet och dess konsekvenser.

Vid äktenskapsskillnad **genom väckande av talan** och för att reglera relationerna mellan de skilda makarna och deras gemensamma minderåriga barn, ska domstolen innan den beslutar om barnens vårdnad och uppfostran först fastställa hur barnens intressen kan tillvaratas på bästa sätt. Även i detta fall kan föräldrarna enas om de gemensamma barnens vårdnad och uppfostran i barnens intresse. Samma regler gäller för äktenskapsskillnad i samförstånd och genom väckande av talan. Beslutet om vem av makarna som minderåriga barn ska leva med efter skilsmässan eller deras umgänge med den förälder som de inte kommer att leva med samt underhållsfrågor utgör en del av skilsmässodomen.

UMGÅNGE

Föräldrarna måste försöka enas om hur umgänget med barnen ska ordnas.

Om **de är eniga** kan de föreslå att domstolen utfärdar ett beslut om detta inom ramen för ett rättsvårdsförfarande. Om domstolen anser att överenskommelsen inte ligger i barnens intresse avslår den förslaget.

Om föräldrarna **inte har enas** fattar domstolen beslut på förslag av någon av föräldrarna (vid äktenskapsskillnad i samförstånd ska makarna bifoga ett umgängesavtal till överenskommelsen och domaren skriver in avtalet i skilsmässodomen). Föräldrarna måste lämna bevis från de sociala myndigheterna om att de först har försökt att nå en överenskommelse.

Domstolen beslutar endast om umgängets rätt på eget initiativ när det handlar om umgängets rätt efter äktenskapsskillnad genom väckande av talan eller efter det att barnens föräldrars äktenskap har upplösts.

Frågor som rör umgängets rätt beslutas i första instans av distriktsdomstolarna (*okrožna sodišča*) inom ramen för ett rättsvårdsförfarande, om de inte parallellt beslutar i tvister om barnens vårdnad och uppfostran. I sådana fall behandlas umgängets rätt genom ett civilrättsligt förfarande.

I beslut om umgängets rätt är barnets intresse det viktigaste. Umgänge anses inte vara i barnets intresse om det medför psykisk press på barnet eller äventyrar barnets fysiska och psykiska utveckling.

I sitt beslut beaktar domstolen också barnets åsikt om barnet själv uttrycker den, eller åsikten från en person som barnet litar på och har valts av barnet självt, under förutsättning att barnet har förmåga att förstå vikten av beslutet och dess konsekvenser.

Barnet har också rätt att ha kontakt med andra personer i familjen som har nära personliga band till barnet (t.ex. mor- och farföräldrar samt (halv)bröder och (halv)systrar).

UNDERHÅLLSBIDRAG för makar och barn

När det gäller barnens underhåll kan makarna **enas genom ett ingå ett underhållsavtal**. Avtalet ska undertecknas inför domstolen och i detta fall utfärdar domstolen ett specialbeslut inom ramen för ett rättsvårdsförfarande. Om avtalet inte ligger i barnets intresse avslår domstolen ansökan om beslut om godkännande av avtalet.

Om makarna **inte har enats**, varken själva eller med hjälp av de sociala myndigheterna, får de begära att domstolen fattar beslut i frågan. Innan domstolen fattar beslut ska den inhämta ett yttrande från den sociala myndigheten. Domstolen beaktar också barnets åsikt om barnet själv uttrycker den, under förutsättning att barnet har förmåga att förstå vikten av beslutet och dess konsekvenser.

Föräldrarna är skyldiga att underhålla sina barn tills de blir myndiga eller tills de går ut grundskolan och fram till 26 års ålder, så långt deras materiella tillgångar och inkomster tillåter detta, för att försäkra sig om att barnets intresse tillgodoses (barnets allmänna utveckling).

Underhållsbidrag för barn bestäms av barnets behov och med hänsyn till den underhållsskyldiga personens materiella tillgångar och inkomst. När domstolen beslutar om underhållsbidrag till barn är den skyldig att ta hänsyn till barnets intresse så att underhållet är tillräckligt för att garantera en gynnsam fysisk och psykisk utveckling. Underhållsbidrag till barn justeras en gång om året enligt konsumentprisindex i Slovenien.

En make eller sambo är skyldig att underhålla partners minderåriga barn om någon av barnets föräldrar inte kan underhålla barnet och om han eller hon lever med sin partners minderåriga barn.

Vuxna barn är skyldiga att underhålla sina föräldrar om dessa saknar tillräckliga försörjningsmedel och inte har möjlighet att förvärva egna medel och om en beroende förälder inte kan försörjas av sin make.

3.4 underhållsskyldighet mot den andra maken?

En make som saknar tillräckliga försörjningsmedel och är arbetslös utan egen förskyllan har rätt till underhåll.

Underhållsbidrag kan begäras under skilsmässoförfaranden eller genom att väcka en särskild talan inom ett år från det att äktenskapet slutligen upphört, om makens omständigheter var sådana att han eller hon behövde underhållsbidrag vid tidpunkten för skilsmässan och om omständigheterna är desamma vid den tidpunkt då maken begär underhåll.

Vid äktenskapsskillnad kan makarna ingå ett underhållsavtal. Detta görs inför notarie i form av en verkställbar notariehandling.

Underhållet fastställs för obestämd tid eller för en fastställd tidsperiod enligt vad som krävs för att maken ska finna ett nytt arbete och för att makarna ska ordna upp sina affärer.

Underhållsbidrag bestäms enligt sökandens behov och den underhållsskyldiga personens möjligheter. Det fastställs som ett månadsbelopp som betalas i förskott och kan begäras från den dag då talan om underhållsbidrag väcks. I undantagsfall kan det betalas ut som ett engångsbelopp.

Domstolen avslår ansökan om underhållsbidrag om det skulle vara orättvist att den underhållsskyldiga personen betalade underhållsbidrag till den underhållsberättigade personen mot bakgrund av de händelser som ledde till att äktenskapet blev ohållbart, eller om den underhållsberättigade personen har begått ett brott mot den underhållsskyldiga personen eller mot medlemmar i hans eller hennes nära familj före eller efter skilsmässoförhandlingarna.

En make är inte skyldig att underhålla den andra maken om detta skulle äventyra hans eller hennes förmåga att försörja sig själv och eventuella minderåriga barn som han eller hon är skyldig att underhålla enligt lag.

Underhållsbidragen justeras en gång om året enligt konsumentprisindex i Slovenien.

4 Vad är den praktiska innebörden av hemskillnad?

"Samlevnad" (*živiljenjska skupnost*) är ett grundläggande inslag i äktenskapet (artikel 3 i lagen om äktenskap och familjerelationer). Upplösning av samlevnaden (*prenehanje živiljenjske skupnosti*) eller hemskillnad innebär en permanent upplösning av de grundläggande inslagen i de ömsesidiga relationerna mellan makarna. När samlevnaden upphör upplöses också de ekonomiska, intima och känslomässiga banden mellan makarna, och även det gemensamma hushållet osv.

5 Vilka krav måste vara uppfyllda för att erhålla hemskillnad?

Det finns inga regler om hemskillnad i lagen. Domstolarna beslutar om hemskillnad från fall till fall enligt omständigheterna i varje ärende.

6 Vad får en hemskillnad för rättsliga följder?

Hemskillnad påverkar inte äktenskapet i sig, vilket innebär att det bara är samlevnaden som upphör, inte äktenskapet. Det krävs en talan eller en ansökan om äktenskapsskillnad i samförstånd för att upplösa äktenskapet. I och med hemskillnaden slutar makarna att bygga upp gemensamma tillgångar. En beroende make kan begära underhållsbidrag genom att väcka talan inom ett år från det att hemskillnaden trädde i kraft.

7 Vad är den praktiska innebörden av annullering av äktenskap?

Annullering innebär att de lagstadgade villkoren för äktenskap inte var uppfyllda vid den tidpunkt då äktenskapet ingicks (äktenskapet ingicks inte av fri vilja, påtvingat samtycke eller samtycke av misstag, äktenskapet ingicks inte enligt det föreskrivna förfarandet, äktenskapet ingicks mellan nära släktingar eller

ingicks av allvarligt psykiskt sjuka personer eller utan tillräckligt förutseende). De juridiska följderna av äktenskapet upphör att gälla den dag då domen om annullering blir slutlig.

8 Vilka krav måste vara uppfyllda för att ett äktenskap ska annulleras?

Ett äktenskap blir inte ogiltigt ipso jure, utan måste annulleras genom en dom.

Slovensk lag skiljer mellan **relativt och absolut ogiltigt äktenskap**. Skillnaden ligger i den grupp av personer som kan begära annullering av äktenskap.

a) Följande skäl gäller för **relativ ogiltighet**:

Allvarlig psykisk försämring eller försämrade bedömningsförmåga när äktenskapet ingicks (begärs av endera av makarna, men först efter det att situationen har upphört).

Påtvingat samtycke eller samtycke av misstag (maken tvingades till eller ingick äktenskapet av misstag).

Äktenskapet ingicks av en person under 18 år (föräldrar eller vårdnadshavare).

b) Följande skäl gäller för **absolut ogiltighet**: Förutom makarna har vissa andra personer som drar en direkt juridisk fördel av annulleringen av äktenskapet rätt att väcka talan (t.ex. kan andra arvingar till en avliden make vid makens död väcka talan om annullering av äktenskapet så att den levande maken förlorar sina arvsrättigheter). Förmånstagarna kan även väcka talan efter annulleringen av äktenskapet. Den allmänna åklagaren kan också väcka talan.

En av makarna lider av allvarlig psykisk försämring eller försämrade bedömningsförmåga. Denna situation ska fortfarande föreligga vid tidpunkten för begäran om annullering.

En av makarna var fortfarande gift när äktenskapet ingicks.

Makarna är direkt eller indirekt släkt med varandra upp till och inklusive fjärde ledet.

Ingen av makarna var närvarande när äktenskapet ingicks eller en make var närvarande medan den andra maken företrädde av ett ombud.

Makarna ingick inte äktenskapet i tanke att leva i ett gemensamt hushåll.

9 Vad blir den rättsliga följden av att äktenskapet annulleras?

De juridiska följderna av äktenskapet upphör att gälla den dag då domen om annullering blir slutlig. När det gäller egendomsförhållandena mellan makarna, underhåll av en beroende make, återlämnande av gåvor mellan makarna och makarnas förhållande till sina gemensamma barn är de juridiska följderna av annullering desamma som vid äktenskapsskillnad.

10 Kan man lösa frågor som har med äktenskapsskillnaden att göra på annat sätt än genom att väcka talan i domstol?

Genom lagen om medling i civil- och handelsrättsliga frågor (*Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah*), som trädde i kraft i juni 2008, regleras **medling i tvister i civil-, handels-, arbets- och familjerättsliga frågor samt egendomsrättsliga förhållanden när det gäller krav som parterna fritt kan hävda och lösa, om inget annat anges i separata lagar om dessa typer av tvister**. Ett äktenskap kan inte upplösas utan en domstols ingripande, vilket innebär att en talan eller ansökan om att upplösa äktenskapet i samförstånd måste inges.

11 I vilken domstol ansöker man om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap? Vilka formaliteter måste följas och vilka handlingar bör bifogas ansökan?

Enligt artikel 32 i civilprocesslagen (*Zakon o pravdnem postopku*) är **distriktsdomstolarna** behöriga att besluta i äktenskapstvister (äktenskapsskillnad eller annullering av äktenskap – separat talan om hemskillnad erkänns inte i slovensk lag).

Utdrag från äktenskapsregistret och folkbokföringsregistret med födelseattest måste bifogas ansökan. Identitetshandlingar krävs vid förhandlingarna.

Makarna ska också bifoga följande handlingar till ansökan om upplösning av äktenskapet i samförstånd:

Avtal om eventuella gemensamma barns vårdnad, uppfostran och underhåll som makarna har ingått samt information om barnens kontakt med föräldrarna (ett yttrande från de sociala myndigheterna måste inhämtas).

Avtal om fördelning av gemensamma tillgångar i form av en verkställbar notariehandling.

Avtal om vem som ska bo kvar i eller hyra den tidigare gemensamma bostaden.

Avtal om underhåll till den make som saknar försörjning och medel för sitt uppehälle och är arbetslös utan egen förskyllan.

12 Kan man få rättshjälp för att täcka kostnaderna i målet?

Domstolen beviljar en part undantag från betalning av domstolsavgiften om detta avsevärt skulle minska partens medel för att försörja sig själv eller sin familj. Utländska medborgare undantas från betalning av domstolsavgifter om så föreskrivs i internationella konventioner eller om ömsesidighet föreligger (artiklarna 10 och 11 i lagen om domstolsavgifter (*Zakon o sodnih taksah, ZST-1*)).

Parterna kan ansöka om rättshjälp för att täcka kostnader för advokat och sakkunniga. Beslut om beviljande av rättshjälp fattas av den distriktsdomstol som är behörig i det område där sökanden har sin stadigvarande bostad. I detta förfarande grundar domstolen sin bedömning på de kriterier (t.ex. faktiska och finansiella) som anges i lagen om kostnadsfri rättshjälp (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*).

13 Kan en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap överklagas?

Domar om äktenskapsskillnad eller annullering av äktenskap kan överklagas till en högre domstol (*višje sodišče*), i allmänhet inom 15 dagar. En dom om beviljande av äktenskapsskillnad som grundas på samförstånd mellan makarna kan bestridas

om allvarliga överträdelse av bestämmelserna för civilrättsliga förfaranden föreligger,

om parten ingav ansökan av misstag, tvång eller genom bedrägeri,

om de juridiska villkoren för äktenskapsskillnad i samförstånd inte har uppfyllts.

Förnyad prövning (extraordinärt rättsmedel) är inte tillåtet i äktenskapstvister.

14 Hur ska man göra för att få en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som meddelats i en annan medlemsstat erkänd i [medlemsstat]?

Enligt artikel 21 i förordning (EG) nr 2210/2003 ska en dom som har meddelats i en medlemsstat erkännas i de andra medlemsstaterna utan att något särskilt förfarande behöver anlitas.

En berörd part kan, genom att anlita tillämpliga förfaranden få fastställt att domen ska erkännas eller inte erkännas. I detta fall måste parten inge en begäran om förklaring av verkställighet vid den behöriga distriktsdomstolen i Slovenien.

15 Till vilken domstol ska man vända sig för att begära omprövning av ett beslut att i [medlemsstat] erkänna en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som har meddelats i en annan medlemsstat? Hur handläggs sådana mål?

Vid väckande av talan gäller slovensk lag.

En part som begär eller bestrids erkännande av ett domstolsbeslut eller inger en begäran om förklaring av verkställighet måste lämna in följande handlingar:

En kopia på domstolsbeslutet som uppfyller nödvändiga villkor för en kontroll av giltigheten.

En bekräftelse, på en standardblankett, av domstolsbeslutet i äktenskapstvisten.

16 Vilket lands lag tillämpas i ett mål om äktenskapsskillnad mellan makar som inte har hemvist i [medlemsstat] eller har olika medborgarskap?

Bestämmelserna i förordning (EG) nr 2201/2003 (Bryssel IIa-förordningen) gäller främst och direkt för frågor om internationell behörighet när det gäller medborgare i eller personer som är bosatta i EU:s medlemsstater.

Om makarna vid tidpunkten för ingivande av ansökan om äktenskapsskillnad är medborgare i olika länder ska lagarna i de länder där de är medborgare tillämpas kumulativt för upplösning av äktenskapet enligt bestämmelserna i slovensk lag (artikel 37.2 i lagen om internationell privaträtt och förfaranden (*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*)).

Om äktenskapet inte kan upplösas enligt lagen i de länder som makarna är medborgare i ska slovensk lag tillämpas för upplösning av äktenskapet, om den ena av makarna har sin fasta hemvist i Slovenien vid tidpunkten för ingivande av ansökan om äktenskapsskillnad.

Om en av makarna är medborgare i Slovenien och inte har sin fasta hemvist i Slovenien, och om äktenskapet inte kan upplösas enligt den lag som avses i artikel 37.2 i lagen om internationell privaträtt och förfaranden, ska slovensk lag tillämpas.

Länkar

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

Senaste uppdatering: 05/03/2018

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.